

PROMETHEUS

Yükselmek gökyüzüne ve gülmek...

Kelimeler, albayım,
bazı anlamlara gelmiyor...

Oğuz Atay, “Tutunamayanlar” ile ne yapmak istedi?

Oğuz Atay: Tutunamayanlar ile çok basit bir iş yapmak istedim, insanı anlatmayı düşündüm. Kapalı dünyalar içinde yaşayan yazarların bile bu cümleye hemen isyan edeceğini, “Peki herkes ne yapıyor?” diye öfkeleneceğini bildiğim halde bu basit gerçeği söylemekten kendimi alamıyorum. Ben, kahramanlarımın iplerini istediği gibi oynatarak insanlardan kuklalar yaratan büyük romancıların yeteneklerinden yoksunum. Roman kahramanlarına uygulayacak büyük nazariyelerim, onları peşinden koşturacağım büyük ülkülerim yok. Ya da insanlara, özellikle tutunamayanlara saygım büyük olduğu için, acıyorum onlara; böyle büyük büyük meselelerin makale, inceleme, deneme gibi yazı türlerinin konusu olduğunu sanıyorum.

OĞUZ ATAY OKUMAK İÇİN ÜÇ NEDEN

1

Edebiyata ve yazara
şüpheyle yaklaştığı
için,

2

Bilinç akışı değil
bilinç patlamasıyla
yazdığı için,

3

Karnavalesk ve ironik
olduğu için...

Maraton

Atina'nın kuzeydoğusunda bir yerleşim birimidir. Burası MÖ 490 yılında Yunanlıların Persleri yendiği savaşa ev sahipliği yapmıştır. Bu sözcük bu zaferi haber vermek için buradan Atina'ya kadar koşan (yaklaşık 42 km) mesajcının dolayı ortaya çıkmıştır.

Şeftali

Şeftali de aslen Farsça bir sözcüktür. Orijinali şeft-i alu biçimindedir. Anlamı ise etli eriktir.

Vietnam

Bugünkü 'Vietnam' ülkesine Çinliler M. Ö. 111 yılında 'güneydeki ülke' anlamında 'Nam Viêt' adını verdiler. Bu iki kelime yer değiştirip birleşti.

EDEBİYAT AJANDASI

Geçmişten günümüze ekim ayında edebiyat dünyasında neler oldu?

Hatırlayalım mı?

1 EKİM

1928: Türkçe Gazete'nin ilk sayısı çıktı. Özelliği, tamamen "yeni harfler"le basılmasıydı.

4 EKİM

1910: Cahit Sıtkı Tarancı doğdu.
1936: İoanna Kuçuradi doğdu.

5 EKİM

1713: Denis Diderot doğdu.

6 EKİM

1657: Kâtip Çelebi öldü.
1968: Sabri Esat Siyavuşgil öldü. Değerbilir okurlar için, Hugo'nun Hernani'sini eşsiz bir ustalıklarla çeviren Cemil Meriç'in bile kıskandığı Cyrano de Bergerac çevirisiyle yaşıyor.

7 EKİM

1849: Edgar Allan Poe, Baltimore'da bir hastanede 40 yaşında öldü. Son sözleri "Rabbim, ruhuma yardım et!" oldu. Mezarlığında "Dedi Kuzgun: Hiçbir zaman" yazıyor.

9 EKİM

1989: Yusuf Atılgan öldü.

11 EKİM

1985: Metin Eloğlu öldü.

12 EKİM

1924: Anatole France, Nobel Edebiyat Ödülü'nü aldıktan üç yıl sonra öldü. Hugo'dan sonra bir yazar için düzenlenen ilk ulusal cenaze töreni onunkiydi.

13 EKİM

1956: Cahit Sıtkı Tarancı öldü. Ataç, Günce'sine şunları yazdı: "TARANCI. -Ne iyi çocuktu! ... Sırları yarına da kalacak mı?
1973: Halikarnas Balıkcısı öldü.
1987: Nilgün Marmara intihar etti.

14 EKİM

1969: "Sutüven" şairi Mustafa Seyit Sutüven öldü. Cemal Süreya'nın yerinde saptamasıyla "ilk şiirine yenilmiş bir şair"di.
1999: Fakir Baykurt Almanya'da öldü.

15 EKİM

1844: Nietzsche doğdu.
1928: Yusuf Ziya (Ortaç) Meşale dergisini kapattı. Böylece, birkaç ay önce bu dergide başlayan ve yedi genç şairin ortak kitabı Yedi Meşale ile süren "Yedi Meşaleciler" akımı da sona ermiş oldu.
1958: Asaf Hâlet Çelebi öldü.

16 EKİM

1854: Oscar Wilde (Fingal O'Flahertie Wills) doğdu.

18 EKİM

1957: Gazeteci ve yazar Hüseyin Cahit Yalçın öldü. Edebî Hatıralar'da (1935) Tefik Fikret ve Servet-i Fünun çevresini anlatmıştı.

19 EKİM

1745: Gulliver'in Gezileri'nin yazarı Jonathan Swift, son yolculuğuna çıktı.

20 EKİM

1854: Rimbaud doğdu.

21 EKİM

1860: Ağâh Efendi'nin Tercüman-ı Ahval gazetesinin ilk sayısı çıktı.
1971: Neruda, Nobel Edebiyat Ödülü'nü aldı.

25 EKİM

1924: Ziya Gökalp öldü.

26 EKİM

1880: Mark Twain, Connecticut'ın Hartford kentinde bir konuşma yaptı: "Hakikati söylemedikleri sürece, karşıtlarımın benim için ne dediği umurumda değil."

29 EKİM

1980: Cemil Meriç, Jurnal'ine Orhan Veli için şunları yazdı: "Nasrettin Hoca masallarını beğenerek okudum. Fransızca bilse La Fontaine'in fabllarında daha başarılı olabilirdi. Zavallı Orhan! Bir yanı ile şairdi, kelimenin büyümesine inanmıştı. Minnacık bir şair..."
1935: Füzûzan doğdu.

30 EKİM

1871: Paul Valéry doğdu.

31 EKİM

1931: Berna Moran öldü.

"Öyle bir ilkyaz ol ki korkut yaprakları,
Öyle bir son yaz ol ki tut yaprakları,
Sarıp dökülürken güz rüzgârlarında

Ardında savrulsunlar, unut yaprakları."

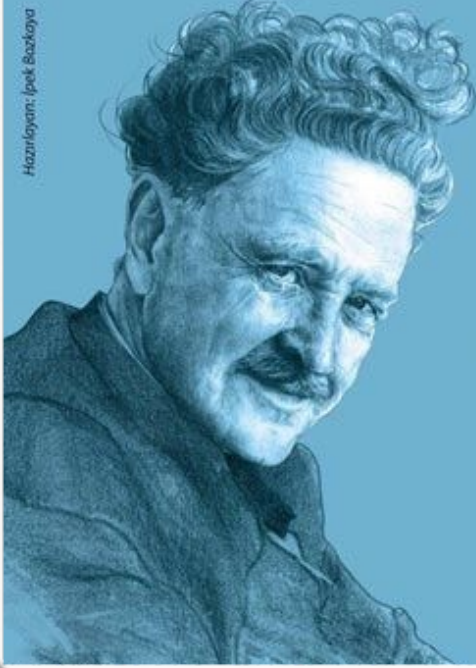
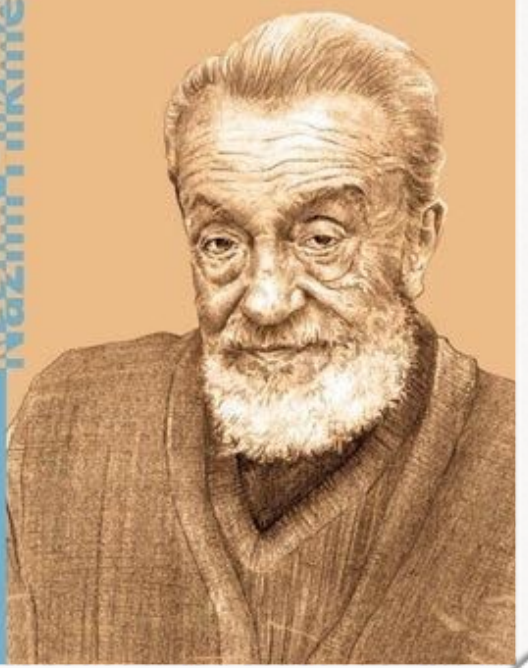
Ö. Asaf

SEÇİM SENİN

*Bu ayki "Seçim
Senin"
köşemize Türk
edebiyatının iki
önemli şairi,
Nazım Hikmet
ile Necip Fazıl
Kısakürek
konuk oluyor.*

Nâzım bireysel iyileşme
Nâzım mayakovski
Nâzım tinsel
Nâzım serbest
Nâzım memleketim
Nâzım estetik
Nâzım rakı masası
Nâzım orak çekic
Nâzım umut
Nâzım madde
Nâzım moskova
Nâzım fert

Necip Fazıl toplumsal örgütlenme
Necip Fazıl arvâsi
Necip Fazıl dinsel
Necip Fazıl hece
Necip Fazıl kaldırımlar
Necip Fazıl ahenk
Necip Fazıl poker masası
Necip Fazıl büyük doğu
Necip Fazıl vehm
Necip Fazıl sezgi
Necip Fazıl paris
Necip Fazıl cemiyet

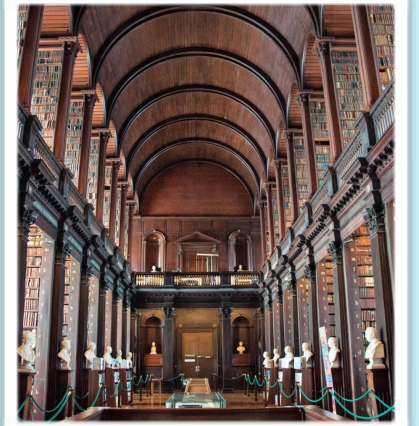
Nazım Hikmet vs. Necip Fazıl Kısakürek

Hazırlayan: İpek Başkaya

KÜTÜPHANELER ÜLKESİ

İnternet çağında kütüphaneye gidip kitap ödünç almak eskisi kadar popüler olmayabilir ancak bir ülkede kütüphane kültürü hâlâ çok önemli: Çek Cumhuriyeti.

Çek Cumhuriyeti'nde nereye baksanız kütüphane görüyorsunuz. Bill&Melinda Gates Vakfı'nın yaptığı bir çalışmanın bulgularına göre, burası dünyanın en yoğun kütüphane ağına sahip ülke. Çek Cumhuriyeti'nde ilköğretim okulundan daha fazla kütüphane bulunuyor. Aslında ülkede her 1917 Çek vatandaşına bir kütüphane düşüyor. Bu Avrupa ülkelerindeki ortalamanın yaklaşık dört katı. Her 19 bin 583 kişiye bir kütüphane düşen ABD'nin ise on katına denk.

KİTAPLARLA BÜYÜYEN ÇOCUKLAR DAHA ÇOK KAZANIYOR

Büyüdüğü evde, başka bir deyişle, elinin altında çok sayıda kitap bulunan çocukların, yetişkinliğinde daha yüksek gelir seviyesine ulaştığı ortaya çıktı.

İtalya'daki Padua Üniversitesinin yürüttüğü araştırma uyarınca Avrupa'daki dokuz ülkede, 1020-1956 yılları arasında doğan 6 bin oğlan çocuğu, 10'uncu yaş günlerinden itibaren izlendi. Bu çocuklardan bazılarının evinde 10 kitaptan daha az sayıda kitap varken kalanların evinde 100 ciltten daha fazla kitabı bir araya getiren bir kütüphane vardı. Ve ne yazık ki evinde bir rafı bile doldurmayacak kadar az kitap bulunan çocuklar araştırmaya katılanların yarısından daha fazlaydı.

Çok sayıda kitaba erişebilen çocukların yetişkinliklerinde daha fazla kazanmasını, çeşitli iddialarla açıklamaya çalışan bilim insanları, "Kitaplar çocukları daha çok okumaya teşvik eder, bu da onların okuldaki performanslarını pozitif yönde etkiliyor. Ayrıca bir evde çok sayıda kitap bulunması, o çocuğun zaten ekonomik olarak avantajlı bir ailede yetiştiğinin göstergesi de sayılabilir." diyorlar.

Sonuçları Economic Journal'da yayımlanan araştırma, ayrıca gösterdi ki eğitim süresindeki bir yıllık artış, yaşam boyu edinilen gelire yüzde dokuzluk bir yükseliş olarak yansımaktaydı.

“Suç, saçma sapan şeyleri beğenen halkta değil, ona başka bir şey vermesini bilmeyen yazarlarda.”
Cervantes, Don Kişot

6 SÖZCÜK **1** ÖYKÜ

1

**PELİN SU
ALPTEKİN**

Sen çiçeklerin en
güzelisin, adın
hanımölü

2

**YAMAÇ
SÜLLÜOĞLU**

Kimi ak kimi
karaciğerimde kaldı
parçalarının

3

**YAĞMUR
ÜÇKARDEŞ**

Aşıklar hep 17'dir ve
ben bugün 18'ime
girdim.

4

İDİL YAVUZ

Artık sevdiğimle
kalmaktansa
"sevdiğimle" kalmak
istiyorum.

20. YÜZYILIN EN ÖNEMLİ 20 ROMANI

Columbia Üniversitesi bünyesinde yayıncılık faaliyetleri gösteren "Columbia Publishing Course", 21 Haziran 1998'de 20. yüzyılın dikkate değer en önemli romanlarını bir liste şeklinde hazırlayıp yayımladı. Listenin zirvesinde Muhteşem Gatsby adlı romanı ile F. Scott Fitzgerald yer alırken Faulkner, Orwell, Steinbeck, Joyce gibi

isimlerin birden fazla romanı ile listeye girmesi dikkat çekti. İşte o liste:

1. **Muhteşem Gatsby** – F. Scott Fitzgerald
2. **Çavdar Tarlasında Çocuklar** – J.D. Salinger
3. **Gazap Üzümleri** - John Steinbeck
4. **Bülbülü Öldürmek** – Harper Lee
5. **Renklerden Moru** – Alice Walker
6. **Ulysses** – James Joyce
7. **Sevilen** – Toni Morrison
8. **Sineklerin Tanrısı** – William Golding
9. **1984** - George Orwell
10. **Ses ve Öfke** - William Faulkner
11. **Lolita** – Vladimir Nabokov
12. **Fareler ve İnsanlar** - John Steinbeck
13. **Charlotte'un Sevgi Ağı** - E.B. White
14. **Sanatçının Bir Genç Adam Olarak Portresi** – James Joyce
15. **Madde 22** – Joseph Heller
16. **Cesur Yeni Dünya** – Aldous Huxley
17. **Hayvan Çiftliği** - George Orwell
18. **Güneş de Doğar** – Ernest Hemingway
19. **Döşegimde Ölürken** - William Faulkner
20. **Silahlara Veda** – Ernest Hemingway

KISALTMALAR

MAYDAY:

Fransızca "venez m'aider" (Gel, bana yardım et.) cümlesinden kısaltılan "m'aider" sözcüğünün İngilizce okunuşu olan mayday, denizdeki veya havadaki bir taşıtın ve onun içindeki kişilerin, yangın, patlama, çatışma, su alma, denge kaybı, karaya oturma, yere çakılma gibi olaylara ve bunların sonuçlarına maruz kalması veya bu olaylarla karşılaşma olasılığı durumlarında yapılan bir yardım çağrısıdır.

RIP

(Rest In Peace): Vefat etmişler için İngilizcede "Huzur içinde yat" anlamında kullanılan ifadenin kısaltmasıdır.

BC 50

İsa'dan (Milattan) önce anlamına gelir. Latince açılımı "Before Christ" dir.

Angina Pektoris

Yarısı burdaysa kalbimin
yarısı Çin'dedir, doktor.
Sarınahre doğru akan
ordunun içindedir.
Sonra, her şafak vakti, doktor,
her şafak vakti kalbim
Yunanistan'da kurşuna diziliyor.
Sonra, bizim burda mahkûmlar uykuya varıp
revirden el ayak çekilince
kalbim Çamlıca'da bir harap konaktadır
her gece, doktor.
Sonra, şu on yıldan bu yana
benim fakir milletime ikram edebildiğim
Bir tek elmam var elimde, doktor,
Bir kırmızı elma:
kalbim...
Ne arteryo skleroz, ne nikotin, ne hapis,
işte bu yüzden, doktorcuğum, bu yüzden
bende bu angina pektoris...

Nâzım Hikmet**KALDIRIMLAR**

Kaldırımlar, çilekeş yalnızların annesi;
Kaldırımlar, içimde yaşamış bir insandır.
Kaldırımlar, duyulur, ses kesilince sesi;
Kaldırımlar, içimde kıvrılan bir lisandır.

Bana düşmez can vermek, yumuşak bir kucakta;
Ben bu kaldırımların emzirdiği çocuğum!
Aman, sabah olmasın, bu karanlık sokakta;
Bu karanlık sokakta bitmesin yolculuğum! .

Necip Fazıl KISAKÜREK

AKLINIZDA OLSUN...

- **7 Ekim Cuma** akşamı **İzmir Arena**'da **MFÖ ve Teoman**'ın konseri var. **18.00**'de başlıyor.
- Bu yıl birincisi düzenlenecek olan **Alaittin Eraslan İzmir Tiyatro Günleri, 9 - 31 Ekim** tarihleri arasında gerçekleşiyor. Dostlar Tiyatrosu, Oyun Atölyesi, Moda Sahnesi, Tiyatro İstanbul, Aysa Prodüksiyon Tiyatrosu ve Tebdil-i Mekan gibi birçok tiyatro, sezonda sergilemiş oldukları oyunları Alaittin Eraslan İzmir Tiyatro Günleri'ne konuk olup sahne alacaklar.
- **22 Ekim Cumartesi** akşamı saat **21.00**'de Fransız sanatçı **IMANY, İzmir Container Hall**'da dinleyicileriyle buluşuyor

Bize prometheus@izmirsj.k12.tr adresinden ulaşabilirsiniz.